

Etický kódex notára

Etický kódex notára

I. ČASŤ

Úvodné ustanovenia

1) Notár je štátom určená a splnomocnená osoba vykonávať notársku činnosť a ďalšiu činnosť podľa Notárskeho poriadku. Jeho poslaním je koncipovať notárske listiny a vykonávať notárske úkony, ktorým chcú dať strany / klienti, účastníci/ autenticitu verejnej listiny. Je nestranným arbitrom dohôd, ktoré sa pred ním uzavierajú, právnym poradcom strán, garantom slušnosti a istoty zmluvných vzťahov.

2) Dôvera, ktorú úradu notára preukazuje štát i verejnosť, musí byť vyvážená nielen vysokou odbornou spôsobilosťou, dôsledným uplatňovaním práva, ale aj morálnou integritou a rešpektovaním najvyšších etických štandardov pri výkone odbornej praxe.

3) Notársky stav, verný zásadám európskej právnej kultúry a klasického notárskeho povolania, pristúpil k prijatiu tohto etického kódexu. Kódex vyjadruje presvedčenie členov notárskeho povolania, že síce konajú vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, ale na poli cti a morálky solidárne a teda pochybenie jedného z nich môže vrhnúť zlé svetlo na dobré meno celého stavu.

4) Normy, obsiahnuté v kódexe, sú kryštalizáciou najlepších tradícií notárstva. Pramena v spoločenských hodnotách, ktorým toto povolanie slúži a ktoré dávajú identitu jeho členom.

II. ČASŤ

Povinnosti notára voči štátu a verejnosti

ČI. 1

Lojálnosť voči štátu

1) Štát deleguje notárovi časť svojej verejnej moci : poskytuje mu právomoc dávať listinám autenticitu. Notára to zaväzuje k tomu, aby bol voči štátu lojálny, obetavo vykonával svoj úrad, ochotne poskytoval služby a rady každému kto ho o to požiada.

2) Napriek tomu, že notár vykonáva svoju činnosť z vôle štátu, zachováva si nezávislosť. Nikdy neposkytuje služby, ktoré sú v rozpore s Ústavou, zákonmi, so všeobecne záväznými právnymi predpismi a dobrými mravmi.

3) V styku so štátnymi orgánmi zachováva notár dôstojnosť. Usiluje sa o dobrú komunikáciu najmä s predstaviteľmi justície, predovšetkým s ministrom spravodlivosti, ako orgánom, vykonávajúcim dohľad nad činnosťou notárov.

4) Notár zodpovedá za riadnu a plynulú prácu svojej kancelárie, za jej funkčnosť voči požiadavkám spoločnosti. Využíva každú dostupnú možnosť na sprístupnenie a skvalitnenie služieb. Usiluje sa, aby bola verejnosť čo najlepšie informovaná o práci notárov.

5) Notár dbá na to, aby listiny, ktoré spísal, alebo osvedčil, zodpovedali zákonným požiadavkám a právno-technickým nárokom.

III. ČASŤ

Povinnosti voči klientovi

ČI.1

Klientela

Každá fyzická a právnická osoba má právo slobodne si vybrať notára / s výnimkou činnosti notára – súdneho komisára v dedičskom konaní/. Klientelu notára tvoria osoby, ktoré dobrovoľne od neho žiadajú rady, stanoviská, služby, alebo mu zveria koncipovanie listín alebo osvedčovanie právne významných skutočností.

ČI.2

Ochota notára a dostupnosť služieb

- 1) Notár by mal voči tomu, kto sa na neho obráti, preukázať rozumnú mieru ochoty. Dôvodom odmietnutia služby môže byť to, že ide o právny úkon, ktorý je v rozpore s Ústavou, zákonom, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, alebo to, že klient odmieta zložiť primeraný preddavok na odmenu notára a na hotové výdavky.
- 2) Notár má urobiť všetko, aby sa medzi ním a jeho klientom vytvoril vzťah dôvery. V záujme takéhoto vzťahu by mal notár dbať na to, aby poskytovanie služieb klientom nebolo príliš chladné a neosobné, aby rešpektoval klientovu hierarchiu hodnôt a jeho osobné presvedčenie. Pritom sa však notár má zdržať zasahovania do osobných vecí svojho klienta a nedotýkať sa tém, ktoré nepatria do jeho kompetencie.
- 3) Pokiaľ je to možné, mal by notár klienta informovať o rozsahu a modalitách svojich služieb a postupovať na základe klientovho súhlasu. Mal by klientovi vysvetliť aj povahu aktov, ktoré pre neho robí a zoznámiť ho s ich príp. finančnými implikáciami.
- 4) Notár má rešpektovať právo klienta na poznanie spisu, umožniť mu vyhotoviť kópie dokumentov, okrem tých, ktorých poskytovanie zakazuje zákon.

ČI. 3

Kompetentnosť notára

- 1) Notár je povinný dať do služieb klientely všetky svoje odborné znalosti a skúsenosti.
- 2) Notár má poskytovať právne služby, ktoré súvisia s jeho činnosťou. Pokiaľ sa pri svojej činnosti dozvie, že klient má v súvislosti s vykonávaným úkonom, uskutočniť ďalšie právne úkony, je povinný na túto skutočnosť upozorniť.

ČI. 4

Vzťah ku klientovi

- 1) Notár rešpektuje záujem klienta.

- 2) Vzťah voči klientovi sa prejavuje v tom, že rada, ktorú mu notár dáva, je lojálna, vedená záujmom o dobro klienta a nie s ohľadom na záujmy notára či ďalších osôb.
- 3) Notár má nájsť najprimeranejšie prostriedky na dosiahnutie právneho výsledku, ktorý si klient želá.
- 4) Pokiaľ medzi účastníkmi pred notárom vznikne spor, mal by sa notár usilovať vyriešiť ho zmierom. Až keď sa nepodarí zmier uzavrieť, poučí notár účastníkov o možnosti riešenia sporu súdnou cestou.
- 5) Notár sa nesmie prestať zaoberať vecou klienta, ktorému už prisľúbil pomoc, ak na to nemá spravodlivé a rozumné dôvody, ako sú :
 - strata dôvery zo strany klienta,
 - konflikt záujmov, či iné situácie, v ktorých hrozí spochybnenie profesionálnej nezávislosti notára,
 - ak klient notára žiada o nezákonné konanie.
- 6) Ak sa notár z dôvodov, uvedených v odseku 5/ rozhodne odstúpiť a prestane vykonávať prácu pre klienta, má ho na to upozorniť s časovým predstihom, dostatočným na to, aby si pomoc obstaral inde, resp. aby neutrpel škodu.

Čl. 5

Nestrannosť notára

- 1) Notár má konať ako nezainteresovaný, otvorený a čestný poradca svojich klientov. Žiadneho z nich nesmie zvýhodňovať ani diskriminovať vzhľadom na jeho rasu, pohlavie, vek, majetkové pomery, náboženské či politické presvedčenie.
- 2) Notár má ignorovať každú intervenciu zo strany tretích osôb, ktorá by ho mohla ovplyvniť v neprospech klienta.
- 3) Notár rešpektuje princíp rovnosti účastníkov aj pri realizácii poučovacej povinnosti.
- 4) Počas osvedčovania právne významnej skutočnosti notár nesmie zasahovať do deja, ani poskytovať právne rady.
- 5) Notár nesmie spisovať a vydávať verejné listiny vo veciach, v ktorých je účastníkom on, alebo jemu blízka osoba. To isté platí v prípadoch, ak by úkon priniesol prospech notárovi alebo jemu blízkej osobe.
- 6) Listina, pri vyhotovovaní ktorej notár nepostupoval v súlade s ustanovením ods. 5/, nie je verejnou listinou.

Čl. 6

Nezávislosť notára

- 1) Notár si musí po celú dobu svojho mandátu zachovať profesionálnu nezávislosť a nezainteresovanosť a za tým účelom vylúčiť každú situáciu, v ktorej by mohlo dôjsť ku konfliktu záujmov. Za týmto účelom :
 - okrem bežných výdavkov nesmie platiť za klienta, či dávať za neho zálohu,
 - nesmie radiť klientovi, aby investoval do korporácie / spoločnosti/, podniku či iného zariadenia, na ktorých je sám priamo či nepriamo osobne zainteresovaný a kde sa podieľa na rozhodovaní.
- 2) Ak dôjde ku konfliktu záujmov notára a klienta, či viacerých klientov jedného notára, musí o ňom klientov informovať, upozorniť ich na možné dôsledky konfliktu a pokračovať v práci len s ich súhlasom.
- 3) S nezávislým výkonom profesie notára je nezlučiteľné vykonávanie akejkoľvek zárobkovej činnosti, okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, tlmočnickej, znaleckej a umeleckej činnosti.

Čl. 7

Mlčanlivosť notára

- 1) Ako dôverník svojho klienta je notár viazaný mlčanlivosťou. Je povinný udržať v tajnosti každú dôvernú informáciu, ktorú získal pri výkone svojho povolania.
- 2) Dôvernou informáciou je každá informácia, ktorej prezradenie si klient neželá, prípadne by ho mohla dostať do neprijemnej situácie, či dokonca mu spôsobiť škodu. Dôvernou informáciou je samotná skutočnosť, že notára niekto požiadal o jeho služby, pokiaľ by jej prezradenie mohli klientovi škodiť.
- 3) Notár nesmie využívať dôverné informácie v neprospech klienta, alebo na to, aby pre seba, či pre iného, dosiahol, priamo či nepriamo prospech.
- 4) Dôvernú informáciu môže notár vyraziť len so súhlasom klienta, alebo na jeho príkaz. Výnimku z povinnosti mlčanlivosti obsahuje Notársky poriadok..
- 5) V súvislosti s výkonom povolania notár nesmie utajeným spôsobom vyhotoviť zvukový, alebo obrazový záznam o rozhovore s klientom či inou osobou.
- 6) V záujme zachovania povinnosti mlčanlivosti notára musí notár, v prípade domovej prehliadky, vykonávanej v jeho byte, alebo kancelárii, požiadať, aby sa jej zúčastnil zástupca komory.
- 7) Notár zodpovedá za rešpektovanie povinnosti mlčanlivosti svojimi zamestnancami. Táto povinnosť musí byť obsiahnutá v pracovnej zmluve zamestnanca notára.
- 8) Povinnosť mlčanlivosti trvá aj po zániku výkonu notárskeho úradu a po skončení pracovného pomeru zamestnanca u notára.

Čl. 8

Čestnosť notára a jeho odmena

- 1) Čestnosť notára sa prejavuje najmä v tom, že poskytuje účelné a hospodárne služby a jeho finančné či majetkové vzťahy s klientom sú transparentné.
- 2) Notár by mal vopred s klientom pohovoriť o predpokladanej výške svojej odmeny, pokiaľ sa dá predvídať. Mal by klientovi poskytnúť všetky vysvetlenia potrebné na to, aby vedel oceniť jeho služby.
- 3) Notár nemá požadovať zaplatenie odmeny vopred. Vopred môže žiadať iba primeraný preddavok na odmenu a náhradu hotových výdavkov.
- 4) Notár môže klientom účtovať iba takú odmenu a náhradu hotových výdavkov, ktorá je v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom o odmenách a náhradách notárov.
- 5) Notár smie s klientom dohodnúť zmluvnú odmenu v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom o odmenách a náhradách notárov..
- 6) Notár je povinný vykonávať svoju činnosť tak, aby nebola klientovi spôsobená škoda. Ak zistí, že škoda hrozí, má robiť všetko pre jej odvrátenie.
- 7) Ak notár spôsobí pri výkone svojej činnosti, z nebanlivosti alebo úmyselne škodu osobám, ktoré si jeho služby vyžiadali, je povinný im ju nahradiť. Ak notár zistí, že škoda klientovi hrozí, má robiť všetko pre jej odvrátenie.
- 8) Nezaplatená odmena sa má vymáhať s taktom. Kým notár pristúpi k súdnemu vymáhaniu, mal by využiť všetky dostupné prostriedky zmierneného riešenia.
- 9) Notár nesmie použiť vo svoj prospech či spreneveriť hodnoty, ktoré mu klient zveril do úschovy, ani ich použiť na iný účel, ako sleduje klient. Nemôže si z nich vypožičiavať ani ich uložiť na vlastný účet. Takisto si zo zložených peňazí, prijatých do úschovy, nesmie ponechať úrok.

IV. ČASŤ

Závazky voči profesii

Čl. 1

Dôstojnosť notára

- 1) Notár by mal mať vždy na zreteli, že reprezentuje nielen seba, ale aj notársky stav a podieľa sa na obraze, ktorý si o ňom spoločnosť vytvorí.
- 2) Nie je dôstojné, aby notár niekoho nútil, aby si obstaral jeho služby.
- 3) Notár sa prezentuje kvalitným výkonom svojho povolania. Nesmie si robiť reklamu nevhodným spôsobom a nesmie sľúbiť alebo poskytnúť plnenie za získanie klientov.
- 4) Pri vystupovaní na verejnosti, vrátane styku s médiami, sa má notár vyhnúť vyzdvihovaniu svojej osoby .
- 5) Notár dbá na to, aby bola dôstojnosť notárskeho úradu reprezentovaná aj úrovňou vybavenia kancelárie a celkovou kultúrnosťou pracovného prostredia.
- 6) Notár môže odmietnuť pracovať v podmienkach a okolnostiach, ktoré by mohli kompromitovať jeho poslanie, alebo nepriaznivo vplyvať na kvalitu poskytovaných služieb.
- 7) Svedectvo dôstojnosti vydáva notár celým svojim vzhľadom a vystupovaním na verejnosti, svojimi vyjadreniami a postojmi. Jeho životný štýl zodpovedá vážnosti úradu, ktorého je nositeľom.
- 8) Notár, ktorý pri výkone svojho povolania príde do styku so zahraničnými partnermi, musí si počínať veľmi obozretne, aby nekompromitoval svoju osobu i povolanie čo do solventnosti, profesionálnej nezávislosti či profesionálnych záväzkov.
- 9) Dôstojnosť profesie narušuje aj používanie narkotík /drog/ a opilstvo.

Čl. 2

Vzťahy medzi notármi

- 1) Vo vzťahoch medzi notármi by sa mala prejavovať kurtoázia – spoločenská slušnosť, zdvorilosť a taktosť. Mali by byť kolegiálne, plné dôvery a ochoty k spolupráci v záujme klientov.
- 2) Notár, ktorého kolega požiada o spoluprácu, má v primeranej lehote informovať o spôsobe vybavenia dožiadania / poskytnutie konzultácie a pod. /, prípadne mu oznámiť prekážky, ktoré mu v tom bránia.
- 3) Ak klient žiada notára, aby mu vydal ním predložené doklady, mal by to urobiť bez zbytočného odkladu.
- 4) Notár nesmie zneužiť dobrú vieru svojho kolegu, alebo sa proti nemu previniť nelojálnymi prejavmi.
- 5) Notár by sa nemal znížiť k verejnej kritike iného notára, nemal by podceňovať jeho odborné znalosti a profesijný postup. Mal by sa vystríhať neúctivých a uštipačných poznámok na jeho adresu. Jediným miestom, kde má signalizovať skutočnosti, znižujúce prestíž profesie, je komora.
- 6) Notár musí využiť všetky prostriedky riešenia prípadného konfliktu s kolegom pred tým, ako sa obráti na súd.
- 7) Notár je povinný riadiť sa zásadou úcty, lojálnosti a žičlivosti vo vzťahu k iným notárom. Notár sa neuchyľuje k nelojálnej konkurencii a nerobí si reklamu na úkor svojich kolegov.
- 8) K dobrej tradícii notárskeho stavu patrí dobroprajné odovzdávanie skúseností mladším kolegom, výchova koncipientov a kandidátov na notárske povolanie.

Čl. 3

Kontinuálne vzdelávanie

- 1) Je povinnosťou notára, aby v maximálnej možnej miere udržiaval a prehľboval svoje znalosti. Nesmie strácať kontakt s vývojom právneho poriadku ako celku, najmä nie tých odvetví, ktoré sa týkajú jeho aktivity.
- 2) Je v záujme notára, aby navštevoval rôzne formy vzdelávania, predovšetkým tie, ktoré mu odporučí komora a aby k tomu viedol svojich koncipientov, notárskych kandidátov a zamestnancov.
- 3) V miere svojich možností má notár napomáhať výmenu poznatkov a skúseností v rámci profesie, spolupracovať na programoch profesijného vzdelávania, udržiavať kontakt s právnickými fakultami, organizáciami právnikov a prispievať do odborných časopisov.

Čl. 4

Vzťahy ku komore

- 1) Notár má urobiť všetko pre dobré vzťahy so svojou profesnou organizáciou - komorou notárov. Rešpektuje právoplatne prijaté uznesenie orgánov komory a v kontakte s týmito orgánmi zachováva takt a zdvorilosť.
- 2) Notár je povinný zúčastňovať sa konferencií notárov osobne alebo prostredníctvom splnomocnenia zástupcom - notárom.
- 3) Notár je povinný riadne a včas zaplatiť členský príspevok.
- 4) Je etickou povinnosťou notára prijať funkciu v samosprávnych orgánoch komory a vykonávať ju svedomito a zodpovedne.
- 5) V súvislosti so svojím pôsobením v kontrolných orgánoch komory je notár povinný zachovávať mlčanlivosť.
- 6) Notár má spolupracovať s orgánmi komory, ktoré vykonávajú kontrolu v jeho úrade a viesť k tomu svojich zamestnancov. Po vykonanej kontrole podpíše notár zápisnicu.
- 7) Zistené nedostatky je notár povinný odstrániť ihneď, prípadne v lehote určenej kontrolným orgánom komory.
- 8) Notár má v najkratšom možnom čase odpovedať na korešpondenciu, ktorú mu adresuje komora a jej predstavitelia.

Záverečné ustanovenia

- 1) Notár po jeho menovaní pred prezidentom (viceprezidentom) komory zloží sľub tohto znenia:
" Slávnostne vyhlasujem, že som sa oboznámil s obsahom Etického kódexu notára a sľubujem, že sa ním budem riadiť a jeho ustanovenia dodržiavať."
- 2) Notári, ktorí začali vykonávať notársku činnosť pred účinnosťou tohto kódexu, vykonajú slávnostný sľub písomnou formou. Doklad o vykonaní sľubu je súčasťou osobného spisu notára a je archivovaný komorou.
- 3) Notár je povinný písomnou formou oboznámiť s obsahom Etického kódexu notára svojich pracovníkov. Doklad o tomto oboznámení je súčasťou osobného spisového materiálu zamestnanca.
- 4) Etický kódex notára nadobúda platnosť a účinnosť schválením Konferenciou notárov Notárskej komory SR dňa 5. októbra 2000.